

INFORMATIKA DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALAR

Ibrat Inoyatov Ibodullayevich
Xorazm viloyati Shovot tumani
19-umumiy o'rta ta'lim maktabi

Annotatsiya: Mazkur maqolada informatika darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish haqida fikr-mulohazalar bildirildi.

Kalit so'zlar: AKT, pedagogik texnologiya, interaktiv usullar, savollar, bahs, tarmoqlar, baliq skeleto

O'quv jarayonida AKTdan foydalanish o'quv va mustaqil ta'limni kuchaytirishning oqilona va chuqurligini oshirishning oqilona usuli hisoblanadi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol usullar asosida o'qituvchining yangi bilimlarning o'quvchilar tomonidan muayyan o'quv topshiriq, masalalarni yechishi bo'yicha muammoviy vaziyatlarni tashkil qilishi va shu yo'nalishda o'quv jarayonini boshqarishi tamoyili yotadi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol usullardan foydalanish o'quvchilarda fanga bo'lgan qiziqishini hosil qilishning zaruriy sharti hisoblanadi. Chunki mazkur usullar o'quvchilarning diqqatini qo'yilgan muammolarning mohiyat-ahamiyatini anglab olishga va ularning yechimi ustida mustaqil, tanqidiy muhokama yuritishga yo'naltiradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish uchun bir qator interaktiv usullardan foydalanish mumkin. Bu usullar qo'yilgan muammoning yechimini topishga qaratilgan bo'lib, bunda mantiqiy usullar, xususan, tushunchani ta'riflash va bo'lish, umumlashtirish va chegaralash, savollar tuzish, baxs va boshqalar nazariy-metodologik mavqeini egallaydi.

Pedagogik texnologiyalardan biror bir fanni o'qitish jarayonida foydalanish o'qituvchidan informatika va axborot texnologiyalari fani asoslarini yaxshi bilishni, uning qonun-qoidalari va usullarini amaliyotda qo'llay bilish malakasiga ega bo'lishini talab etadi.

Informatika va axborot texnologiyalari fani didaktikasi va o'qitish metodikasida asosiy o'rinlardan yana birini o'qitish usullari egallaydi.

O'qitish metodlarining muammosini qisqacha "qanday o'qitish kerak?" degan savol yordamida ifoda qilish mumkin. Lekin shuni e'tirof etish lozimki, ushbu savolga javob olish uchun "Nima uchun o'qitish kerak?", "Nimalarni o'qitish kerak?" va "Kimlarni o'qitish kerak?" kabi savollar bo'yicha yetarlicha axborotga ega bo'lish kerak. Ana shundagina o'qitish maqsadi va mazmuniga, o'quvchilarning fikrlash

faoliyati darajasiga to'liq javob bera oladigan o'qitish metodlarini tanlash masalasi xal etilishi mumkin.

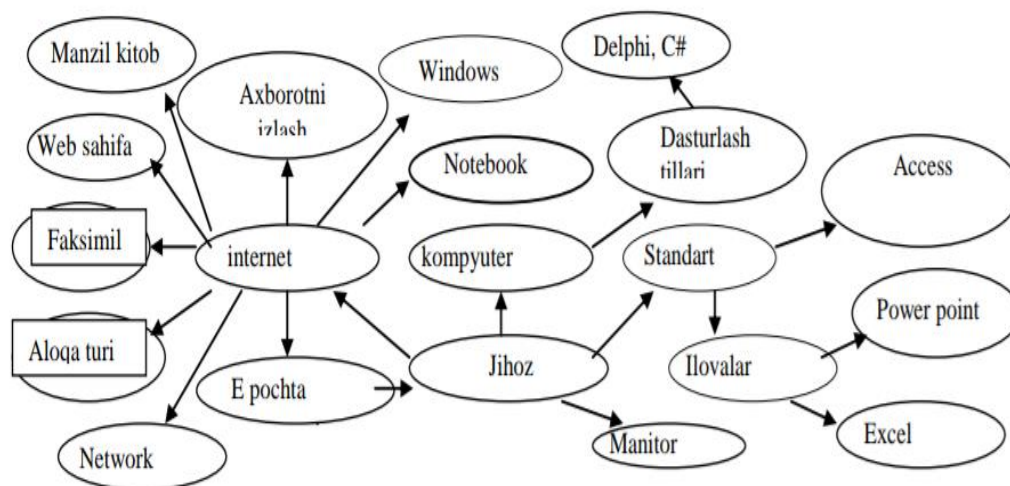
O'qitishning maqsadi va vazifalari o'qitish metodini yagona ravishda aniqlamaydi. Ma'lum bir mazmun bir necha metod bilan o'rganilishi mumkin. Bunda albatta xar bir metod yordamida o'qitish maqsadlariga erishiladi.

O'qitish metodlari ko'p qirralidir. Shu sababli ham ularni ko'plab tasniflari mavjuddir. Bu tasniflarda metodlar bir yoki bir nechta belgilar bo'yicha jamlanadi.

Ma'lumki, "Informatika va axborot texnologiyalari" o'quv predmetining asosiy vazifasi o'quvchilarni zamonaviy axborot texnologiyalarining ba'zi bir umumiy g'oyalari bilan tanishtirish, axborot texnologiyalarining amaliyotdagi tatbiqini va kompyuterlarning zamonaviy hayotdagi ro'lini ochib berishdan iborat. Lekin, didaktik tamoyillarni xisobga olgan holda, o'quvchilarga nafaqat faktlarning qat'iy ilmiy bayonini berish, balki o'qitishning turli qiziqarli metodlarini ham qo'llash lozim.

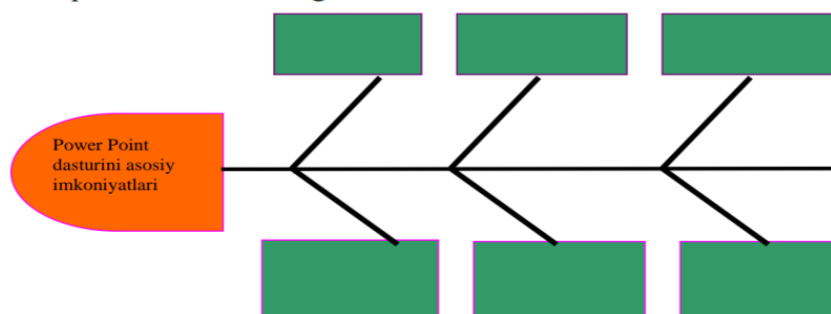
Quyida bir nechta zamonaviy pedagogik texnologiyalarni yoritib o'tamiz.

Quyida "Tarmoqlar(klaster) usuli" ga misol

“Baliq skeleti” texnologiyasi. Ushbu texnologiya baliq model chizmasi orqali namoyish etilib, bunda o'quvchilar o'rtaga tashlangan muammoni har tomonlama ochib berishga harakat qiladilar. Baliq skeleti chizmasi vatmanga chizilib uning tepa qismiga yechilishi kerak bo'lgan muammo yoziladi. Pastki qismiga muammoni hal etilish yo'llari yozib boriladi. Masalan, informatika darslarida “Power Point ”dasturi mavzusida uning imkoniyatlari muammosi qo'yilsa, bolalar o'z fikrlari bilan baliq sklitini boyitib boradilar.

“Baliq skeleti”ni to‘ldiring.

Bu usul orqali o‘quvchilar mustaqil, keng, ijodiy, tanqidiy fikrlashga o‘rganadilar.

Informatik optimum metodi.

Optimum- eng yaxshi degan ma'noni bildiradi .Bu metoddan o'quvchilar bilimini o'tilgan mavzularni takrorlash va mustahkamlash uchun foydalanish o'rinlidir.Bunda eng so'zi asos qilib olinadi va har bir savol shu so'z bilan boshlanadi.

Masalan: Eng katta kompyuter xotirasi?

Eng ko'p ishlatiladigan dastur?

Eng kichik kompyuter qurilmasi?

Eng ko'p foydalaniladigan kompyuter qurilmasi?

Xulosa qilib aytganda, yuqoridagi tavsiyalardan dars mashg‘ulotlarini olib borishda foydalansa o'quvchilarning darsga qiziqishlari oshishi barobarida ta'lim sifati ham yuqori bosqichga ko'tariladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Azizxojayeva N.N. “Pedagogika va pedagogik mahorat”- T.: TDPI, Nizomiy 2003 yil.
2. Avliyoqulov N. “Zamonaviy o‘qitish texnologiyalari”- T.: , 2001yil.
3. Yo‘ldoshev J., Usmonov S. “Pedagogik texnologiya asoslari”- T.: O‘qituvchi 2004 yil.
4. Ochilov M. “Yangi pedagogik texnologiyalar”- Qarshi, 2000 yil.
5. Saidaxmedov N.S. “Pedagogik amaliyotda yangi pedagogik texnologiyalarni qo‘llash namunalari”- T.: PTM , 2000 yil .
6. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. “Pedagogik texnologiya nazariya va amaliyot”- T.: Fan, 2005 yil.
7. <http://www.pedagog.uz> - Toshkent davlat pedagogika universiteti veb sayti.
8. <http://www.ziyonet.uz>. - axborot ta'lim portali.